

Oppdrag: Egen gård

Koste seg underveis: Denne gruppa syntes prosjektet var helt topp å jobbe med. Her viser de fram modellen sin for gården som skal rehabilitere rusmisbrukere. Fv. Ronja Torsnes (17), Ida Skottene

i 2025

(16), Ellen Marie Rosenstrøm (16), Benedikte Dybhavn (17) og Marita Hagen Andersen (17).

ALLE FOTO: INGER EIDE NORDSETH

Studenter ved naturbrukslinja ved Kalnes videregående skole fikk i forrige uke en utfordring med å finne nye løsninger på **verdiskapning** i landbruket.

KALNES. Oppdraget var «Min drømmegård». «Året er 2025 og dere har egen gård. Her driver dere deres egen arbeidsplass, med en stabil og god økonomi». Felleskjøpet i Sarpsborg har laget oppgaven.

130 elever pluss lærere var dermed i full gang med å utarbeide gode ideer.

– Her har alle jobbet utrolig bra, og flere har mange gode ideer. Kom skal jeg vise deg, sier en entusiastisk Kathrine Tallis fra Ungt Entreprenørskap i Sarpsborg.

– For oss er det interessant å høre hva ungdom, som går på skole i dag, tenker om det framtidige landbruket, sier Lars Helgesen som er driftssjef for Felleskjøpet i Østfold og Akershus.

Han påpeker at spennende ideer og tanker som elevene fra seksjon naturbruk presenterte på Gründercampen, vil bli tatt med tilbake til Felleskjøpet.

Ungt entreprenørskap

– Vi arrangerer denne dagen sammen med Ungt Entreprenørskap for alle de 130 elevene ved Naturbruk på skolen. De er sammen i grupper for å utarbeide en plan for et levebrød for gården de har fått opplysninger om. Det er lagt med tegnninger og andre opplysninger om gården.

– De har lov til å tenke store og ville tanker, forteller lærer i naturbruk Steinar Undrum.

Trener på å se muligheter

To dager er satt av til dette. Kreativitet, markeds-potensial, modell, gruppedynamikk og presentasjon teller i bedømmelsen. De er samlet på ulike rom på skolen. Slik sett er dette et møtepunkt for skole, elever og næringsliv; der de kan treffes og ha det moro sammen.

Bak ligger det i tillegg litt alvor. Kathrine Tallis forteller at det over flere år har blitt påpekt at alt for få unge ser på seg selv som gründere.

– Det er en trend at norske studenter sikter mot store, etablerte selskaper framfor å satse på egen verdiskapning. Dette påpekes som et problem for norsk framtid.

– Gjennom en Gründercamp får elevene trening i å se muligheter og gjøre noe med dem. De får trent sine entreprenørielle ferdigheter, og skaper noe med nytte og verdi for andre. De får trening på å tenke innovativt, de trener også sosiale ferdigheter som samarbeid. Det er også en stor fordel at ulike fag trekkes inn i prosessen, understreker Tallis.

BRA JOBBET

Her har alle jobbet utrolig bra, og flere har mange gode ideer.

KATHRINE TALLIS
UNGT ENTREPRENØRSKAP
I SARPSBORG

Morsomt underveis

En gruppe som er godt i gang fram til presentasjonen er Ronja Torsnes, Ida Skottene, Ellen Marie Rosentrøm, Benedikte Dybhavn og Marita Hagen Andersen.

– Vi var veldig negativ til prosjektet i starten, men det har etter hvert blitt snudd til noe veldig positivt. Ikke minst har vi hatt det veldig morsomt underveis. Dette er jo en helt annerledes måte å jobbe på, forteller Marita. ▶

Vinnerlaget: Vinnerne fikk bag og termokopp fra Felleskjøpet for sin idé om et «Drive-in» økologisk gårdsbruk. Fra venstre: Rolv-Arthur Karlsen, Matilde Eng Heier, Lars-Ole Kjelsås og Eivind Løkkevik. Alle går på Landbruk og gartneri vg2 på Kalnes vgs.

Fakta

Ungt Entreprenørskap

* Ungt Entreprenørskap (UE) er en ideell, landsdekkende organisasjon som i samspill med skoleverket, næringslivet og andre aktører jobber for å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv.

* Ungt Entreprenørskap tilbyr et tjuetalls ulike programmer til skolen – fra barnehage og opp til masternivå. Gründercamp er ett av disse. Over 200.000 barn og unge deltok i fjor i ulike entreprenørskapsaktiviteter i regi av Ungt Entreprenørskap, og mange personer fra bedrifter, organisasjoner og offentlige etater bidrar årlig som veiledere i skolen.

* Ungdomsbedrift er kjerneprogrammet som tilbys elever i videregående skole. Forskning viser at elever som har drevet Ungdomsbedrift har dobbelt så høy etableringsrate sammenlignet med den årlige etableringsraten i den voksne befolkningen. Over 90 prosent av lærerne sier at det betyr mye for elevenes samarbeidsevne, og 75 prosent av elevene sier at det gjør skolegangen mer interessant og spennende.

* Gründercampen er et samarbeid mellom Kalnes videregående skole, Ungt Entreprenørskap Østfold og Felleskjøpet.

Glimt i øyet: Safariboble og gris som legger egg og bacon. Walter Eikrem (17), Mads Disen (17) og Maria Dilling (17) presenterte din oppgave med humor og glimt i øyet. Til tross for mange rare ideer har vi lært mye av prosjektet.

Tilbakemeldinger: Juryen kom konstruktive tilbakemeldinger. Fra venstre Severin Breivik fra Kalnes, Irene Bergsland fra Ungt Entreprenørskap og Lars Helgesen fra Felleskjøpet.

► Gården har de tenkt å åpne for rehabilitering av rusmisbrukere. Inntekter skal de skaffe ved å selge mat fra gården, og på nabogården skal de skaffe inntekter i form av en veterinærklinikk. Alle har de tenkt på ulike roller i forbindelse med prosjektet. Stallarbeider, kokk, veterinær, kriminolog med psykologi og barnevernspedagog.

Gode ideer

De 130 elevene hadde fem minutter til å overbevise juryen. Ideene var både mange og – ifølge juryen – gode.

Spesielt var det en idé som viste nok originalitet til at den gikk helt til topps. Grappa hadde ønsket å drive et «Drive-in» økologisk gårdsbruk.

De tenkte helhetlig gårdsbruk, hvor det skulle produseres økologisk kjøtt, melk, korn, grønnsaker osv. De skulle ha eget utsalg i form av drive in-butikk, der du kunne handle med økologisk ferdigmat som kontrast til hurtigmatkjedene. Du kunne også kjøpe råvarer direkte i gårdsbutikk.

POSITIVT

Vi var veldig negativ til prosjektet i starten, men det har etter hvert blitt snudd til noe veldig positivt.

MARITA HAGEN ANDERSEN
ELEV

ken. I tillegg hadde de en del aktiviteter knyttet til gårdsdriften. Dette imponerte juryen.

– Vi hadde kort tid å jobbe med oppgaven, vi leste først gjennom den, og tenkte litt før vi kom fram til konseptet. Vi diskuterte oss fram til forskjellige løsninger som kunne gjøre at produktet kunne fungere og at drifta gikk rundt, forteller Matilde Eng Heier.

Hun understreker at det har vært en morsom og annerledes måte å jobbe på.

Humor og engasjement

Før presentasjonen for juryen hadde de en felles peptalk.

– Målet er at alle skal gå ut med mer selvillit enn det de hadde da de gikk inn, sier jurymedlem Irene Bergsland fra Ungt Entreprenørskap. Og ideene som følger var til tider også ville og humoristiske.

En gruppe satset på en noe uvanlig barnehage med en Safariboble der de skal ha mange eksotiske dyr. Grisen skal produsere ferdige egg med

bacon, og kyrne skal melke sjokolademelk og jordbærmelk. Juryen er flink med å rose.

– Dere har god humor, stort engasjement og kreativitet, selv om ikke alt er på plass her.

En annen gruppe ser for seg en selvgående robot-jordmaskin.

– Denne maskinen skal gjøre all jordbearbeiding. Det blir altså slutt på at bonden kjører rundt og rundt på jordet og pløyer, harver, tromler og sår. Denne maskinen skal gjøre alt på en gang.

– Hmm, ja dette vil kreve store investeringer, men dere vet vel at vi allerede har kommet langt med robot teknologien? Men her fikk Felleskjøpet sin representant Lars Helgesen nok en idé å grunne på.

Faglærer Steinar Undrum er svært godt fornøyd med dagene.

– Det viktigste her er at elevene lærer å reflektere over framtidig utvikling, tenke positivt og se hvor mange muligheter det kan være.

INGER EIDE NORDSETH
redaksjonen@nationen.no